Europaparlamentet
2024–2029

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

2024/2019(DEC)

13.2.2025

YTTRANDE

från utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor

till budgetkontrollutskottet

över ansvarsfrihet för genomförandet av Europeiska unionens allmänna budget för budgetåret 2023, avsnitt III – kommissionen, genomförandeorganen och nionde, tionde och elfte Europeiska utvecklingsfonden
(2024/2019(DEC))

Föredragande av yttrande: Tomáš Zdechovský

PA_NonLegDec

YTTRANDE

Utskottet för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor uppmanar budgetkontrollutskottet att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt förslag till resolution:

1. Europaparlamentet välkomnar framstegen i genomförandet av medlemsstaternas nationella program under 2023. Parlamentet noterar med oro att trots kravet att alla medel för programperioden 2014–2020 ska ha använts senast i juni 2024 har 18 % av de Amif-medel och 25 % av de medel för Fonden för inre säkerhet som tilldelats medlemsstaterna för den perioden fortfarande inte deklarerats.

2. Europaparlamentet noterar kommissionens förslag om att höja taken för rubrikerna 4 och 6 som en del av halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen i syfte att säkerställa tillräcklig finansiering för genomförandet av den nya migrations- och asylpakten. Parlamentet betonar behovet av att säkerställa tillräcklig unionsfinansiering i rätt tid för medlemsstaterna och unionens byråer för att underlätta en effektiv förvaltning av EU:s yttre gränser, inbegripet åtgärder för att förhindra irreguljär migration, samtidigt som man stöder ett smidigt genomförande av unionsrätten på asyl- och migrationsområdet och säkerställer efterlevnad av grundläggande rättigheter. Parlamentet uppmanar kommissionen att övervaka, bistå och granska de snabba framstegen när det gäller de administrativa, operativa och rättsliga åtgärder som krävs av medlemsstaterna och unionens byråer för ett fullständigt genomförande av den nya migrations- och asylpakten senast sommaren 2026, i linje med de tidsfrister som fastställs i den gemensamma genomförandeplan som kommissionen offentliggjorde den 12 juni 2024.

3. Europaparlamentet noterar med oro att enligt Internationella organisationen för migration (IOM) miste minst 8 565 personer livet på migrationsrutter över hela världen under 2023, som därmed blev det dödligaste året någonsin för migranter. Parlamentet beklagar dessutom att antalet irreguljära migranter som anlände till unionen, trots dessa alarmerande siffror, fortsatte att öka under 2023 jämfört med tidigare år. Parlamentet noterar med oro den betydande klyftan mellan antalet utfärdade beslut om återvändande och antalet återvändanden som faktiskt genomförs, och betonar behovet av en effektivare återvändandepolitik. Parlamentet noterar vidare att kommissionen måste göra kraftfullare insatser för att hjälpa medlemsstaterna att ta itu med irreguljära gränspassager och att framgångsrikt genomföra återvändanden av tredjelandsmedborgare. Parlamentet uppmanar kommissionen att hjälpa medlemsstaterna att hantera irreguljära inresor, laglig migration och integration av tredjelandsmedborgare och samtidigt öka transparensen och ansvarsskyldigheten när det gäller unionens medel för inrikes frågor i tredjeländer. Parlamentet påminner om att kommissionen bör fortsätta att vidta åtgärder i fråga om migration och asyl inom ramen för yttre åtgärder, inbegripet Team Europe-strategin, samtidigt som parlamentets roll skyddas. Parlamentet uppmanar kommissionen att öka transparensen och ansvarsskyldigheten när det gäller programplaneringen och genomförandet av unionens medel för inrikes frågor i tredjeländer. Parlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen att stödja unionens byråer och medlemsstaterna för att sätta stopp för verksamhet som avser människosmuggling och människohandel i Medelhavet, så att migranter inte ger sig ut på livshotande sjöresor. Parlamentet uppmanar kommissionen att reflektera över ny politik för att ta itu med irreguljär migration i enlighet med principen om non-refoulement.

4. Europaparlamentet noterar medlemsstaternas uppmaning i Europeiska rådets slutsatser av den 9 februari 2023 om mobilisering av EU-medel och resurser för att hjälpa medlemsstaterna att stärka kapaciteten och infrastrukturen för gränsövervakning, samt övervakningen, för att förhindra irreguljära gränspassager och motverka gränsöverskridande brottslighet, i enlighet med den befintliga rättsliga ramen.

5. Europaparlamentet noterar kommissionens kontinuerliga övervakning av riktmärken för rättsstatsprincipen genom verktygslådan för rättsstatsprincipen, inbegripet den årliga rapporten om rättsstatsprincipen, samtidigt som det är fortsatt oroat över att man, genom att tillämpa en alltför diplomatisk strategi som inte skiljer på enskilda problem och problem på systemnivå, i den årliga rapporten om rättsstatsprincipen riskerar att trivialisera några av de allvarligaste och/eller ihållande överträdelserna av rättsstatsprincipen. Parlamentet understryker vikten av att basera bedömningarna på specifika och mätbara indikatorer, inbegripet oberoende bevis på genomförande i praktiken, för att säkerställa en mer exakt och kvalitativ utvärdering av riktmärket för rättsstatsprincipen. Parlamentet stöder att finansieringsinstrument, inbegripet återhämtningsmedel, kopplas samman med efterlevnad av superdelmål och respekt för rättsstatsprincipen, och uppmanar samtidigt kommissionen att anta en mer systematisk, förutsägbar och transparent strategi för frysning eller frigörande av medel på grundval av objektiva kriterier. Parlamentet upprepar sin allvarliga oro över lagligheten i kommissionens beslut om att det övergripande nödvändiga villkoret i stadgan hade uppfyllts i Ungern när det gäller rättsväsendets oberoende, vilket gjorde det möjligt för de ungerska myndigheterna att börja begära återbetalning av upp till cirka 10,2 miljarder EUR i unionsmedel. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att inkludera, övervaka och skydda villkoren för demokrati, rättsstatlighet och grundläggande rättigheter i alla budgetinstrument och budgetprocesser, samt fortsatt tillämpa villkorlighetsförordningen utan dröjsmål när så behövs. Parlamentet uppmanar kommissionen att, med beaktande av den utveckling som under tiden har skett, vidta åtgärder för ett fullständigt genomförande av parlamentets rekommendationer om inrättande av en EU-mekanism för demokrati, rättsstatlighet och grundläggande rättigheter, som ingår i dess resolution av den 25 oktober 2016[1], och att se till att bedömningarna av riktmärken för rättsstatsprincipen är tidsbundna och att resultaten i rapporten kopplas till bindande åtgärder som är mer exakta och kvalitativa än vad som för närvarande är fallet, och att de inte bara baseras på lagstiftningsändringar utan även på verkliga och oberoende bevis på deras genomförande i praktiken.

6. Europaparlamentet upprepar sin stora oro över förseningarna i kommissionens förfaranden för att bevilja tillgång till handlingar. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att vidta omedelbara och konkreta åtgärder för att snabbt ta itu med dessa brister, i linje med parlamentets rekommendationer, och se till att tillgång till handlingar ges i tid på ett effektivt och transparent sätt.

[1] Europaparlamentets resolution av den 25 oktober 2016 med rekommendationer till kommissionen om inrättande av en EU-mekanism för demokrati, rättsstatlighet och grundläggande rättigheter (2015/2254(INL)) (EUT C 215, 19.6.2018, s. 162).

7. Europaparlamentet fortsätter att djupt beklaga kommissionens brist på verkställighetsåtgärder och lagstiftningsmässig uppföljning av parlamentets rekommendationer när det gäller användningen av Pegasus och liknande spionprogram och inrättandet av en EU-mekanism för demokrati, rättsstatlighet och grundläggande rättigheter i form av ett interinstitutionellt avtal. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att respektera principen om lojalt samarbete mellan unionens institutioner och att följa upp parlamentets rekommendationer i enlighet med detta. Parlamentet uppmanar vidare kommissionen att utan onödigt dröjsmål lägga fram en handlingsplan för att förhindra missbruk av spionprogram i unionen, med fullt utnyttjande av alla tillgängliga lagstiftningsmedel och andra medel som föreskrivs i fördragen.

BILAGA: ENHETER ELLER PERSONER SOM FÖREDRAGANDEN HAR MOTTAGIT SYNPUNKTER FRÅN

Föredraganden förklarar på eget ansvar att han inte har mottagit några synpunkter från någon enhet eller person som ska förtecknas i denna bilaga i enlighet med artikel 8 i bilaga I till arbetsordningen.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	6.2.2025
Slutomröstning: resultat	+: 40 –: 14 0: 6
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Magdalena Adamowicz, Giuseppe Antoci, Jaume Asens Llodrà, Nikola Bartůšek, Krzysztof Brejza, Saskia Bricmont, Jaroslav Bžoch, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Lena Düpont, Marieke Ehlers, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Branko Grims, Evin Incir, Irena Joveva, Erik Kaliňák, Marina Kaljurand, Fabienne Keller, András László, Juan Fernando López Aguilar, Erik Marquardt, Michael McNamara, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Petra Steger, Cecilia Strada, Georgiana Teodorescu, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Charlie Weimers, Sophie Wilmès, Alessandro Zan, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Fredis Beleris, David Casa, Sigrid Friis, Markéta Gregorová, Hannah Neumann, Gaetano Pedulla', Sandro Ruotolo, Oliver Schenk, Alexander Sell, Bartłomiej Sienkiewicz, Malika Sorel, António Tânger Corrêa, Marco Tarquinio, Pekka Toveri, Loránt Vincze, Petar Volgin, Axel Voss, Michał Wawrykiewicz, Lucia Yar
Slutomröstning: närvarande ledamöter (art. 216.7)	Bart Groothuis, Rima Hassan, Anja Hazekamp, Pär Holmgren, Sérgio Humberto, Evelyn Regner, Carla Tavares, Ingeborg Ter Laak

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

40	+
ECR	Georgiana Teodorescu, Charlie Weimers
ESN	Alexander Sell, Milan Uhrík
PPE	Magdalena Adamowicz, Fredis Beleris, Krzysztof Brejza, David Casa, Lena Düpont, Branko Grims, Sérgio Humberto, Oliver Schenk, Bartłomiej Sienkiewicz, Ingeborg Ter Laak, Pekka Toveri, Loránt Vincze, Axel Voss, Michał Wawrykiewicz, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Renew	Veronika Cifrová Ostrihoňová, Sigrid Friis, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Bart Groothuis, Irena Joveva, Fabienne Keller, Michael McNamara, Sophie Wilmès, Lucia Yar
S&D	Evin Incir, Marina Kaljurand, Juan Fernando López Aguilar, Evelyn Regner, Sandro Ruotolo, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Cecilia Strada, Marco Tarquinio, Carla Tavares, Alessandro Zan

14	-
ESN	Petar Volgin
NI	Erik Kaliňák
PfE	Nikola Bartůšek, Jaroslav Bžoch, Marieke Ehlers, András László, Malika Sorel, Petra Steger, António Tânger Corrêa, Tom Vandendriessche
The Left	Giuseppe Antoci, Rima Hassan, Anja Hazekamp, Gaetano Pedulla'

6	0
Verts/ALE	Jaume Asens Llodrà, Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Pär Holmgren, Erik Marquardt, Hannah Neumann

Teckenförklaring:
+ : Ja-röster
- : Nej-röster
0 : Nedlagda röster